

Kisui Rosh for Women

במדבר ה:יח

וְהָעֵמִיד הַלֶּהֶן אֶת הָאִשָּׁה לְפָנָי ה' וּפָרַע אֶת רֹאשׁ הָאִשָּׁה וְנָתַן עַל כַּפֶּיהָ אֶת מִנְחַת הַזָּכָרוֹן מִנְחַת קִנְיָאֵת הוּא וּבִגְדֵי הַלֶּהֶן יִהְיוּ מִי הַמְּאָרְרִים.

מס' כתובות דף ע"ב ע"א

מתני': ואלו יוצאות שלא בכתובה העוברת על דת משה ויהודית ואיזו היא דת משה מאכילתו שאינו מעושר ומשמשותו נדה ולא קוצה לה חלה ונודרת ואינה מקיימת. ואיזוהי דת יהודית יוצאה וראשה פרוע וטווה בשוק ומדברת עם כל אדם אבא שאול אומר אף המקללת יולדיו בפניו רבי טרפון אומר אף הקולנית ואיזוהי קולנית לכשהיא מדברת בתוך ביתה ושכיניה שומעין קולה.

ואיזוהי דת יהודית יוצאה וראשה פרוע. **ראשה פרוע דאורייתא היא דכתיב {במדבר ה:יח} ופרע את ראש האשה ותנא דבי רבי ישמעאל אזהרה לבנות ישראל שלא יצאו בפרוע ראש. דאורייתא [ע"ב] קלתה שפיר דמי דת יהודית אפילו קלתה נמי אסור.**

רמב"ם פכ"ד מהל' אישות

(יא) ואלו הן הדברים שאם עשתה אחת מהן עברה על דת משה. יוצאה בשוק ושער ראשה גלוי ...

(יב) ואי זו היא דת יהודית הוא מנהג הצניעות שנהגו בנות ישראל. ואלו הן הדברים שאם עשתה אחת מהן עברה על דת יהודית. יוצאה לשוק או למבוי מפלש וראשה פרוע ואין עליה רדיד ככל הנשים. אף על פי ששערה מכסה במטפחת.

מס' ברכות דף כ"ד ע"א

אמר רב ששית: שער באשה ערוה, שנקאמר: {שיר השירים ד:א'} "שערך כעדר העזים".

רמב"ם פכ"א מהל' איסורי ביאה

(יז) לא יהלכו בנות ישראל פרועי ראש בשוק. אחת פנויה ואחת אשת איש.

שולחן ערוך אה"ע סי' כ"א סע' ב'

לא תלכנה בנות ישראל פרועות ראש בשוק, אחד פנויה ואחד אשת איש.

שלחן ערוך או"ח סי' ע"ה סע' ב'

שער של אשה שדרכה לכסות, אסור לקרות כנגדו. הגה: אפלו אשתו אבל בתולות שדרכן לילך פרועות הראש, מתר. הגה: וה"ה השערות של נשים שרגילין לצאת מחוץ לצמתן (בית יוסף בשם הרשב"א) וכל שכן שער נכרית, אפלו דרכה לכסות (הגהות אלפסי החדשים).

ב"ש

א' פנויה. היינו אלמנה או גרושה אבל בתולה מותר ופריע' הראש בחצר ליכ' אסור אלא משום צניעו' ועיין ב"י וד"מ בסי' קט"ו ושם כתבתי בשם הסמ"ג והש"ג דאסור אפילו בחצר:

ב"ח

מיהו במרדכי כתב ס"פ מי שמתו ע"ש ראב"ה וז"ל כל הדברים שהוזכרנו למעלה לערוה דוקא בדבר שאין רגילות להיגלות אבל בתולה הרגילה בגילוי שער לא חיישינן דליכא הרהור עכ"ל ואין לפרש דדוקא בבית ובחצר אבל בשוק אסורה לצאת דהא ברפ"ב דכתובות שנינו אם יש עדים שיצאת בהינומא וראשה פרוע כתובתה מאתים ויצאת פרש"י מבית אביה לבית בעלה ואפילו דרך השוק משמע וכך נהגו וצריך לומר דבפנויה בעולה קאמר אבל הבתולות אינן באזהרה:

שיטה מקובצת מס' כתובות

וז"ל רש"י במהדורא קמא קלתה סל שמנחת את פלכה בו ומניחתו על ראשה כשהיא פרועת ראש אפילו קלתה נמי לא משום צניעות דאי אפשר שלא יראו שערותיה בין הנסרים א"כ בחצר קפדת אפריעת ראש וסגי לה בקלתא בחצר קא אמרת לא הנחת וכו'. שהרי כולן רגילות לצאת בחצר פרועות ראש. ע"כ:

מס' יומא דף מ"ז ע"א

ת"ר שבעה בנים היו לה לקמחית וכולן שמשו בכהונה גדולה אמרו לה חכמים מה עשית שזכית לכך אמרה להם מימי לא ראו קורות ביתי קלעי שערי אמרו לה הרבה עשו כן ולא הועילו.

משנה ברורה

ר"ל שמלבד כובע שעל ראשה יש לה צמת והוא בגד המצמצם השער שלא יצאו לחוץ ואותו מעט שא"א לצמצם ויוצא מהצמת ע"ז מקיל הרשב"א [חתם סופר סימן ל"ו ע"ש] ובזהר פרשה נשא החמיר מאוד שלא יתראה שום שער מאשה דגרמא מסכנותא לביתא וגרמא לבנהא דלא יתחשבון בדרא וסטרא אחרא לשרות בביתא וכ"ש אם הולכות בשוקא כך ע"כ בעאי איתתא דאפילו קורות ביתה לא יחמון שעה חדא מרישאה ואי עבדית כן מה כתיב בניך כשתילי זיתים מה זית וכו' בנהא יסתלקון בחשובין על שאר בני עלמא ולא עוד אלא דבעלה מתברך בכל ברכאן דלעילא וברכאן דלתתא בעותרא בבנין ובני בנין עכ"ל בקיצור וכתב המ"א דראוי לנהוג כהזהר וביומא איתא במעשה דקמחית בזכות הצניעות היתירה שהיתה בה שלא ראו קורות ביתה אמרי חלוקה יצאו ממנה כהנים גדולים:

שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק א סימן נח

ולכן לדינא אף שמן הראוי שיחמירו הנשים לכסות כדסובר החת"ס הואיל ויצא מפומיה דגאון גדול כמותו בין בדין הראשון בין בדין השני, ובדין השני הא איכא גם מעלה דצניעות דקמחית שכתב הד"מ, אבל פשוט שאלו הרוצות להקל בשני הדינים אין להחשיבן לעוברות על דת יהודית ח"ו, ואין להמנע אפילו לת"ח ויר"ש מלישא אשה כזו אם היא יראת שמים ומדקדקת במצות ובעלת מדות. אבל הוא רק ערך ב' אצבעות בגובה שהפנים הוא ערך אורך ב' טפחים ויהיה בצרוף פחות מטפח ויותר אסורה.

שו"ת שיח נחום סי' ק"ה

לסיכום מעיקר הדין צריך לכסות את רוב שיער הראש אבל מותר להוציא קצת שיער ולא דווקא שיעור מסוים אלא כפי הנהוג בחברה של שומרי תורה ומצוות אליה היא משתייכת ואין להקל בגילוי הראש בבית בנוכחות אנשים זרים.